

ปัญหาการปฏิเสธเจ้าพนักงานในการตรวจวัดปริมาณเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ หรือ สิ่งมีนเมา
The Problem Measure Denying Officer in Alcohol Quantity Beverage or
Thing is Drunk

ผู้ช่วยศาสตราจารย์วัชรินทร์ เจริญหล่อ

อาจารย์ประจำ คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยปทุมธานี

Corresponding author E-mail: rianlor_rin@hotmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัญหาการปฏิเสธเจ้าพนักงานในการตรวจวัดปริมาณเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ หรือสิ่งมีนเมา ในกรณีผู้ต้องสงสัยไม่ให้ความร่วมมือ ส่งผลให้เจ้าพนักงานสามารถแจ้งข้อหาความผิดแก่ผู้ขับขี่ฐานไม่ให้ความร่วมมือ จึงเห็นว่าควรที่จะมีการหาทางปรับปรุงและแก้ไขกฎหมายที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบันให้เกิดประสิทธิภาพมากขึ้น เป็นการศึกษาเชิงคุณภาพ โดยศึกษาจากเอกสารแนวคิด ทฤษฎี และกฎหมายทั้งของต่างประเทศและของประเทศไทย ที่เกี่ยวข้องกัปัญหาการปฏิเสธเจ้าพนักงานในการตรวจวัดปริมาณเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ หรือสิ่งมีนเมา แล้วนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษามาวิเคราะห์เพื่อหามาตรการทางกฎหมายในการตรวจวัดปริมาณเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ หรือสิ่งมีนเมา ผลการวิจัยพบว่า การตรวจวัดปริมาณเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของเจ้าพนักงานตำรวจจะมีกฎกระทรวง ฉบับที่ 16 (พ.ศ. 2537) ออกตามความในพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ.2522 กำหนดให้มีการวัดทางลมหายใจ ตรวจวัดจากเลือด หรือจากปัสสาวะ ทั้ง 3 วิธีนี้ วิธีการตรวจวัดทางลมหายใจ เมื่อเจ้าพนักงานตำรวจสั่งให้ตรวจวัดปริมาณเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จะมีผู้ขับขี่ยานพาหนะบางรายที่ไม่ให้ความร่วมมือกับเจ้าพนักงานตำรวจโดยอ้างว่าวิธีการเป่าหรือใช้ปากอมที่เครื่องมือตรวจสอบนั้นเครื่องมือตรวจวัดอาจไม่ได้มาตรฐาน หรือไม่ถูกสุขอนามัยอาจติดเชื้อโรคจากผู้ที่ถูกตรวจสอบรายก่อนๆได้จึงขอเสนอแนะให้มีการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายในการที่เจ้าพนักงานหรือเจ้าหน้าที่ตำรวจจะทำการตรวจวัดปริมาณเครื่องดื่มแอลกอฮอล์แก่ผู้ขับขี่ยานพาหนะจะต้องมีวิศวกรที่มีความชำนาญการเกี่ยวกับเครื่องมือที่ใช้ตรวจวัดปริมาณเครื่องดื่มแอลกอฮอล์รับรองและสามารถชี้แจงแก่ผู้ที่จะถูกตรวจวัดในขณะนั้นได้ และจะต้องมีเจ้าหน้าที่สาธารณสุขที่มีความชำนาญการเกี่ยวกับการควบคุมโรคติดต่อแลสุขอนามัยก่อนที่จะนำเครื่องตรวจวัดไปใช้ตรวจแก่ผู้ขับขี่ยานพาหนะ

คำสำคัญ : เครื่องดื่มแอลกอฮอล์, ตรวจวัด, เจ้าพนักงาน

Abstract

This research aims to study The Problem Measure Denying Officer in Alcohol Quantity Beverage or Thing is Drunk. It is there fore caused the police officer to accuse the drivers who refuse to be measured. Then the existing law should be corrected that the enforcement will be effective.

This is the research in quantity by means of the document studies and laws of foreign countries and Thailand on the alcoholic drink test from the drivers. All these measures from the Police Officer should be analyzed for issuing rules and regulation for alcoholic measurement.

The result of this analysis of alcoholic measure appears in the Ministerial Regulations No.16 (B.E.2537) breath of vehicle drivers including blood, breath or urine test. These 3 ways especially breath test aims to test the quantity of alcohol from the breath. But it is not standardized as opposed by the breath testers, not clean, unhealthy as from the earlier testers.

These fore it should be suggested to law concerning this measurement, and revise should add the engineers who are specialized and also health officers specialized on the matter before the taste.

Keywords : Alcoholic Drink, Measurement, Officer

บทนำ

จากการที่การคมนาคมขนส่งในด้านต่างๆขยายตัวมากขึ้น จำนวนยานพาหนะจึงมีปริมาณเพิ่มมากขึ้นตามไปด้วยและจะมีความสัมพันธ์กับการเกิดอุบัติเหตุบนท้องถนน และถือได้ว่าเป็นสาเหตุหลักของการเสียชีวิต บาดเจ็บ พิการ หรือทำให้สูญเสียทรัพย์สินซึ่งสาเหตุในการเกิดอุบัติเหตุบนท้องถนนนั้นการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เป็นสาเหตุสำคัญประการหนึ่งซึ่งผลต่อการเกิดอุบัติเหตุบนท้องถนนคือผู้ที่เมาแล้วฝืนขับ ทางภาครัฐจึงต้องหาวิธีการป้องกันผู้ที่เมาแล้วขับโดยการมอบหมายให้สำนักงานตำรวจแห่งชาติเป็นผู้กำกับดูแล ซึ่งถ้าสามารถลดอุบัติเหตุจากผู้เมาแล้วขับลงได้จะทำให้ลดการเสียชีวิต การบาดเจ็บ และการสูญเสียทางเศรษฐกิจได้มาก (ไพบูลย์ สุริยะวงศ์ไพศาล. 2546 : 45)

ในส่วนของสำนักงานตำรวจแห่งชาติเมื่อได้รับมอบหมายจากรัฐบาลก็จะนำมาตรการทางกฎหมายประกาศ กำหนด มาบังคับใช้ โดยเฉพาะพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522 (ฉบับที่ 6) พ.ศ. 2542 มีบทบัญญัติให้อำนาจเจ้าพนักงานตำรวจเรียกคนขับรถตรวจวัดแอลกอฮอล์ได้ เพื่อมุ่งให้เกิดความปลอดภัยในชีวิต และทรัพย์สินของคนขับรถ และประชาชนบนท้องถนน จึงได้ดำเนินการตั้งจุดตรวจ โดยมีอุปกรณ์ในการตรวจวัดปริมาณเครื่องดื่มแอลกอฮอล์แก่ผู้ที่เมาแล้วขับ โดยกำหนดปริมาณการดื่มสูงสุดตามที่กฎหมายกำหนดอยู่ที่ 15 มิลลิกรัม ถ้าตรวจวัดแล้วพบว่าผู้ขับขี่ รายใดมีปริมาณการดื่มเกินกว่าที่กฎหมายกำหนด ถือว่าเมาแล้วขับ จะต้องได้รับโทษ มีอัตราโทษ จำคุกไม่เกิน 1 ปี ปรับตั้งแต่ 5,000 - 20,000 บาท หรือทั้งจำทั้ง

ปรับและให้ศาลสั่งพักใช้ใบอนุญาตขับขี่ไม่น้อยกว่า 6 เดือน หรือเพิกถอนใบอนุญาตขับขี่ (พระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522 (ฉบับที่ 6) พ.ศ. 2542)

ปัญหาในการตรวจวัดแอลกอฮอล์จะพบว่าคนขับมักจะหลีกเลี่ยง ไม่ให้ความร่วมมือในการตรวจวัดแอลกอฮอล์อ้างว่าเครื่องตรวจวัดแอลกอฮอล์ไม่สะอาด ไม่ได้มาตรฐาน หรือกล่าวหาว่าเจ้าพนักงานตำรวจเลือกปฏิบัติหรืออ้างว่าตนเองไม่ได้เมาสุรา หรือการตั้งจุดตรวจปฏิบัติไม่ถูกต้องตามระเบียบหลักการตั้งจุดตรวจ การคุมตรวจ ไม่มีป้ายสัญญาณไฟ ตำรวจแต่งกายไม่สุภาพ ขณะตรวจใส่ชุดครึ่งท่อน หรือไม่สวมหมวกไม่ใส่เสื้อสะท้อนแสงให้ถูกต้องเรียบร้อย หรือเครื่องตรวจวัดแอลกอฮอล์ไม่ได้มาตรฐาน ผู้ตรวจวัดไม่ใช่ผู้เชี่ยวชาญ ขาดความรู้ ความเข้าใจในการตรวจวัด เครื่องตรวจวัดขาดอายุการใช้งาน

ผู้ที่มีอำนาจในการตรวจวัดแอลกอฮอล์ตามพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522 กำหนดให้ผู้ที่มิอำนาจในการตรวจวัดประกอบไปด้วย เจ้าพนักงานจราจร ผู้ตรวจการ พนักงานสอบสวน พนักงานเจ้าหน้าที่สำหรับเจ้าพนักงานจราจรในแต่ละจังหวัดมีเพียงผู้บังคับการตำรวจภูธรจังหวัด ผู้ตรวจการก็มีเพียงขนส่งจังหวัด พนักงานสอบสวนก็มีอำนาจตามที่ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา และพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522 ให้อำนาจไว้ (พระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522 (ฉบับที่ 6) พ.ศ. 2542)

ลักษณะวิธีการตรวจวัดปริมาณเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เจ้าพนักงานตำรวจจะมีเครื่องมือในการเป่าวิธีการเป่าวิธีแรกจะเป็นทดสอบเบื้องต้นโดยการเป่าออกจากลมหายใจ ก่อนเป่าให้ผู้ถูกตรวจสอบหายใจเข้าหลายๆ แล้วเป่าออกมาแรงๆ อีกวิธีหนึ่งคือเจ้าพนักงานตำรวจจะมีเครื่องเป่าชนิดต้องใช้ปากอมเข้าไปที่อุปกรณ์การเป่าโดยหายใจเข้าหลายๆ แล้วเป่าลมออกมาแรงๆ ซึ่งทั้งสองวิธีนี้ผู้ที่ถูกทดสอบทั้งสองวิธีมีความเห็นว่าการหายใจเข้าหลายๆ แล้วเป่าลมออกมา หรือต้องใช้ปากอมแล้วเป่า ผู้ถูกตรวจสอบไม่แน่ใจว่าอุปกรณ์ที่เจ้าพนักงานนำมาตรวจสอบนั้นมีความสะอาดไม่เพียงพอหรือไม่ อาจติดเชื้อโรคจากผู้ทำการเป่ามาก่อนหน้านั้น ผู้ขับขี่จึงไม่ให้ความร่วมมือ

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงเห็นว่าในการตรวจวัดปริมาณเครื่องดื่มแอลกอฮอล์แก่ผู้ขับขี่ยานพาหนะ นอกจากจะต้องประกอบด้วย เจ้าพนักงานจราจร ผู้ตรวจการ พนักงานสอบสวน พนักงานเจ้าหน้าที่ ควรจะต้องประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญในด้านอุปกรณ์การตรวจเป็นผู้ทดสอบมาตรฐานของอุปกรณ์การตรวจ และเจ้าหน้าที่สาธารณสุขเป็นผู้ควบคุมดูแลด้านความสะอาดของอุปกรณ์และสุขภาพอนามัยของผู้ถูกตรวจสอบด้วย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความเป็นมา สภาพปัญหาการปฏิเสธเจ้าพนักงานในการตรวจวัดปริมาณเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ หรือ สิ่งมีนเมา
2. เพื่อศึกษามาตรการทางกฎหมายของไทย และต่างประเทศเกี่ยวกับปัญหาการปฏิเสธเจ้าพนักงานในการตรวจวัดปริมาณเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ หรือ สิ่งมีนเมา
3. เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับปัญหาการปฏิเสธเจ้าพนักงานในการตรวจวัดปริมาณเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ หรือ สิ่งมีนเมา
4. เพื่อเสนอแนะแนวทางในการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายเกี่ยวกับปัญหาการปฏิเสธเจ้าพนักงานในการตรวจวัดปริมาณเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ หรือ สิ่งมีนเมา

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัย เชิงคุณภาพ (Qualitative Research) เป็นการวิจัยจากเอกสาร (Documentary Research) โดยการค้นคว้าจาก ตำรา หนังสือ บทความ วิทยานิพนธ์ วารสาร ทฤษฎี หลักกฎหมาย แนวคำพิพากษาของศาลฎีกา กฎหมายที่เกี่ยวข้องทั้งของไทยและต่างประเทศ รวมถึงเข้าถึงข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต โดยการนำข้อมูลมาวิเคราะห์

ผลการวิจัย

เนื่องจากในปัจจุบันการเกิดอุบัติเหตุเนื่องจากการดื่มสุราแล้วขับรถมีเป็นจำนวนมาก ซึ่งเป็นสาเหตุที่ทำให้เกิดการบาดเจ็บ เสียชีวิต สูญเสียทรัพย์สิน จำนวนมาก ทั้งๆ ที่มีการรณรงค์เมาไม่ขับ มีการตั้งด่านตรวจแอลกอฮอล์ มีการทำสถิติการสูญเสียชีวิตที่เกิดจากการเมาแล้วขับ มีตัวอย่างให้เห็นทางสื่อต่างๆ แต่ก็ยังมีผู้ที่เสียชีวิตหรือบาดเจ็บจากการดื่มแล้วขับ รัฐบาลได้ออกพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 ที่มีเนื้อหาควบคุมการจำหน่ายและการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522 แก้ไขโดยพระราชบัญญัติจราจรทางบก (ฉบับที่ 7) พ.ศ. 2550 ที่บัญญัติลงโทษที่ลงแก่ผู้กระทำความผิดฐานขับขี่ยานพาหนะในขณะที่มีเมามา จะถูกลงโทษจำคุกไม่เกิน 1 ปี ปรับ 5,000–20,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งพักใบอนุญาตขับขี่ยานพาหนะเป็นเวลาไม่น้อยกว่าหกเดือน หรือเพิกถอนใบอนุญาตขับขี่ยานพาหนะและให้คุมความประพฤติและทำงานบริการสังคมตามศาลสั่ง

หลักการตรวจวัดปริมาณเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของเจ้าพนักงานตำรวจจะมีกฎกระทรวง ฉบับที่ 16 (พ.ศ. 2537) ออกตามความในพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522 กำหนดให้มีการวัดทางลมหายใจ ตรวจวัดจากเลือด หรือจากปัสสาวะ ทั้ง 3 วิธีนี้ วิธีการตรวจวัดทางลมหายใจ เป็นวิธีที่เหมาะสมที่สุด เนื่องจากทำได้สะดวกรวดเร็ว และสามารถ ทราบผลได้ทันที โดยจะมีเครื่องตรวจวิเคราะห์แอลกอฮอล์จากลมหายใจโดยการสูดลมหายใจเข้ามากๆ แล้วเป่าไปที่เครื่องแรงๆ หรือโดยการใช้ปากอมไปที่เครื่องตรวจแล้วเป่าลมหายใจออกมาแรงๆ เมื่อเครื่องมือได้รับแอลกอฮอล์จากลมหายใจก็จะมีการแปรสภาพของสารเคมี เป็นกระแสไฟฟ้าให้รายงานออกมาที่หน้าปัดของเครื่องในรูปของค่าระดับแอลกอฮอล์ในเลือด ทั้งนี้โดยอาศัยการคำนวณจากค่าความสัมพันธ์ระหว่างแอลกอฮอล์ในเลือดกับลมหายใจ

เมื่อเจ้าพนักงานตำรวจสั่งให้ตรวจวัดปริมาณเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จะมีผู้ขับขี่ยานพาหนะบางรายที่ไม่ให้ความร่วมมือกับเจ้าพนักงานตำรวจโดยอ้างว่าวิธีการเป่า หรือใช้ปากอมที่เครื่องมือตรวจสอบนั้นเครื่องมือตรวจวัดอาจไม่ได้มาตรฐาน หรือไม่ถูกสุขอนามัยอาจติดเชื้อโรคจากผู้ที่ถูกตรวจสอบรายก่อนๆ ได้ ซึ่งในกรณีนี้ เจ้าพนักงานจราจรหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ เห็นว่าผู้ขับขี่ยานพาหนะคนใดในรถนั้นได้ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตาม ให้เจ้าพนักงานจราจร พนักงานสอบสวน หรือ

พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจกักตัวผู้นั้นไว้ดำเนินการทดสอบได้ภายในระยะเวลาเท่าที่จำเป็น ในกรณีที่ มีพฤติการณ์อันควรเชื่อว่าผู้ขับขี่ยานพาหนะขณะเมาสุราหรือของเมาอย่างอื่น หากผู้นั้นยังไม่ยอมให้ทดสอบโดยไม่มีเหตุอันสมควร ให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าผู้นั้นฝ่าฝืนคำสั่งเจ้าพนักงาน

อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

หลักการตรวจวัดปริมาณเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของเจ้าพนักงานตำรวจตามกฎกระทรวง ฉบับที่ 16 (พ.ศ. 2537) กำหนดให้มีการตรวจวัดปริมาณเครื่องดื่มแอลกอฮอล์แก่ผู้ขับขี่ยานพาหนะทางลมหายใจ โดย

โดยการสวดลมหายใจเข้ามากๆ แล้วเป่าไปที่เครื่องตรวจวัดแรงๆ หรือโดยการใช้ปากอมไปที่เครื่องตรวจแล้วเป่าลมหายใจออกมาแรงๆ ถึงแม้จะเป็นวิธีที่สะดวก รวดเร็ว และสามารถ ทราบผลได้ทันทีเมื่อเสร็จสิ้นการตรวจสอบ แต่ผู้ขับขี่ยานพาหนะบางรายไม่ให้ความร่วมมือกับเจ้าพนักงานตำรวจโดยอ้างว่าวิธีการเป่าจากลมหายใจ หรือใช้ปากอมที่เครื่องมือตรวจสอบ เครื่องมือตรวจวัดอาจไม่ได้มาตรฐาน หรือไม่ถูกสุขอนามัย อาจติดเชื้อโรคจากผู้ที่ถูกตรวจสอบรายก่อนๆ ได้

ในการไม่ให้ความร่วมมือกับเจ้าพนักงานดังกล่าวนี้ เจ้าพนักงานจะทำการกักตัวไว้ดำเนินการทดสอบได้ภายในระยะเวลาเท่าที่จำเป็น และถ้ามีพฤติการณ์อันควรเชื่อว่าผู้ขับขี่ยานพาหนะในขณะเมาสุรา หรือของเมาอย่างอื่น หากผู้นั้นยังไม่ยอมให้ทดสอบโดยไม่มีเหตุอันสมควร ให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าผู้นั้นฝ่าฝืนคำสั่งเจ้าพนักงาน ซึ่งจะเป็นความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา มาตรา 368 ผู้ใดทราบบ้างคำสั่งของเจ้าพนักงานซึ่งสั่งการตามอำนาจ ที่มีกฎหมายให้ไว้ ไม่ปฏิบัติตามคำสั่งนั้นโดยไม่มีเหตุหรือข้อแก้ตัวอันสมควร ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสิบวัน หรือปรับไม่เกินห้าร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ หมายถึงผู้ขับขี่ยานพาหนะที่ไม่ให้ความร่วมมือด้วยสาเหตุดังกล่าวจะต้องถูกดำเนินคดีตามกฎหมายฐานไม่ปฏิบัติตามคำสั่งเจ้าพนักงานตามกฎหมาย

จึงขอเสนอแนะให้มีการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายในการที่เจ้าพนักงานหรือเจ้าหน้าที่ตำรวจจะทำการตรวจวัดปริมาณเครื่องดื่มแอลกอฮอล์แก่ผู้ขับขี่ยานพาหนะจะต้องมีวิศวกรที่มีความชำนาญการเกี่ยวกับเครื่องมือที่ใช้ตรวจวัดปริมาณเครื่องดื่มแอลกอฮอล์รับรองและสามารถชี้แจงแก่ผู้ที่จะถูกตรวจวัดในขณะนั้นได้ และจะต้องมีเจ้าหน้าที่สาธารณสุขที่มีความชำนาญการเกี่ยวกับการควบคุมโรคติดต่อดูแลสุขอนามัยก่อนที่จะนำเครื่องตรวจวัดไปใช้ตรวจแก่ผู้ขับขี่ยานพาหนะ

บรรณานุกรม

เกียรติขจร วัจนะสวัสดิ์. (2531). คำอธิบายกฎหมายอาญาภาค 1. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

เกียรติคุณ ไกรพิบูลย์.[ออนไลน์]. โรคระบบทางเดินอาหาร

[www.http://en.wikipedia.org/wiki/Digestive_disease](http://en.wikipedia.org/wiki/Digestive_disease) [2012,Dec23].

กฎกระทรวง (ฉบับที่ 16) ลงวันที่ 15 พฤศจิกายน พ.ศ. 2537.

คณิต ณ นคร. (2537).หลักกฎหมายและพื้นฐานการเข้าใจ. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์นิติธรรม.

จิตติมา เทพอาร์ักษ์กุล. มาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการลงโทษผู้กระทำความผิดกฎหมายจราจร.

วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2543.

ณรงค์ พรหมประสิทธิ์.(2546). การนำนโยบายการป้องกันอุบัติเหตุจราจรไปปฏิบัติ : ศึกษาเฉพาะกรณีโครงการเมาไม่ขับในเขตกรุงเทพมหานครของกองบังคับการตำรวจจราจร”.

วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตร มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2546.

บรรเจิด สิงคะเนติ และคณะ. การทบทวนองค์ความรู้กฎหมายเกี่ยวกับการควบคุมการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์. [ม.ป.ป.]ม 2547.